

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Výklad právního jednání, které není vyjádřeno slovy aneb pozor na „smajlíky“

Užívání nejazykových znaků, emoji, emotikonů a piktogramů je dnes součástí komunikace téměř každého uživatele internetu. Na základě studie bylo zjištěno, že 92 % uživatelů online komunikace užívá emoji[1] a v jednom roce obsahovalo emoji 2,3 bilionu mobilních zpráv[2]. Není tak divu, že tato problematika postupně proniká i do rozhodovací praxe soudů. Jak vyplývá ze studie profesora Erica Goldmana, mezi lety 2004 a 2019 došlo ve Spojených státech amerických k prudkému nárůstu soudních rozhodnutí, které obsahují emoji a emotikony.[3] Jak by soudy měly postupovat při výkladu právního jednání, jehož součástí jsou emoji, emotikony nebo piktogramy?

Užívání nejazykových znaků, emoji, emotikonů a piktogramů je dnes součástí komunikace téměř každého uživatele internetu. Na základě studie bylo zjištěno, že 92 % uživatelů online komunikace užívá emoji[1] a v jednom roce obsahovalo emoji 2,3 bilionu mobilních zpráv[2]. Není tak divu, že tato problematika postupně proniká i do rozhodovací praxe soudů. Jak vyplývá ze studie profesora Erica Goldmana, mezi lety 2004 a 2019 došlo ve Spojených státech amerických k prudkému nárůstu soudních rozhodnutí, které obsahují emoji a emotikony.[3] Jak by soudy měly postupovat při výkladu právního jednání, jehož součástí jsou emoji, emotikony nebo piktogramy?

Výklad právního jednání, jehož součástí jsou nejazykové znaky

S nutností výkladu právního jednání, jehož součástí je užívání nejazykových znaků, se lze setkat zejména v rámci občanského práva. Jedním z nejznámějších případů, kdy se soud musel zabývat problematikou emoji, je případ *Dahan v. Shakaroff*.^[4] Žalovaní, mladý manželský pár, byli na prohlídce bytu a následně měli majiteli bytu zaslat tuto zprávu:

[Dobré ráno (smajlík), máme zájem o dům (řetězec emoji). Pouze je třeba prodiskutovat detaily. Kdy se Vám to hodí?]. Žalovaní poté přestali komunikovat a dům si nikdy nepronajali. Izraelský soud rozhodl, že zpráva žalovaných byla způsobila vyvolat u majitele domu dojem, že mají vážný zájem si dům pronajmout a odůvodňuje jeho rozhodnutí dům stáhnout z realitního trhu. Proto soud v rozhodnutí uložil žalovaným povinnost zaplatit pokutu odpovídající ušlému nájmu.^[5] Ačkoli se daný případ stal v Izraeli, je nutné uvědomit si, že i v našem právním řádu existuje ustanovení § 1729 odst. 1 zákona č. 89/2012, občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**občanský zákoník**“), a pokud by strany dospěly tak daleko, že uzavření smlouvy by se jevílo jako vysoce pravděpodobné, byla by strana, která ukončí jednání bez spravedlivého důvodu, povinna k náhradě škody.

Soudy v souvislosti s výkladem právního jednání, v němž je obsažen emoji, emotikon nebo piktogram, stojí před nelehkým úkolem. Jednou z největších překážek je, že ani uživatelé on-line komunikace se neshodnou na jejich významu. Ve výzkumu Walthera a D'Addaria bylo prokázáno, že emotikony

mohou měnit výsledné chápání zprávy.[6] Zároveň význam emoji nebo emotikonu značně ovlivňuje

kontext, ve kterém je užíván. V jednom sporu dospěl soud k závěru, že „“ obsažený v textu změnil význam předchozí věty v ironii. Konkrétně šlo o případ, kdy právní zástupce klienta poslal

státnímu zástupci e-mail: „*prohlašuji, že můj klient je vinen* “. Soud dospěl k závěru, že význam tohoto prohlášení byl myšlen ironicky.[7] V jiné věci si účastníci mezi sebou poslali zprávy, které

obsahovaly také „“, soud zde dospěl k závěru, že v daném případě se jednalo pouze o projev štěstí.[8] Soudy tak musí při výkladu hodnotit právní jednání jako celek.

Nezáleží však pouze na kontextu, ale i na samotné podobě emoji a emotikonu. S rychlým vývojem technologií dochází i k rychlé proměně samotné podoby emoji a emotikonů, a to nejen mezi různými platformami jako je Apple, Google a Microsoft, ale též v rámci jednotlivých verzí operačního systému jedné platformy. Proto na jedné může mít emoji podobu stříkací pistole a na jiné reálné zbraně. V rámci kontraktace tak může dojít k řadě problémů. Například v průběhu jednání o smlouvě adresát odpoví na nabídku slovy, která by mohla být interpretována jako přijetí (například „úžasné“), ale přidá emoji, aby signalizoval sarkasmus a rozumný navrhovatel by to takto interpretoval. Protože však platforma navrhovatele zobrazuje emoji odlišně, navrhovatel nevnímá zamýšlený sarkasmus a je přesvědčen, že adresát nabídku přijal a má za to, že došlo k uzavření smlouvy.[9] Jak mají soudy takové situace řešit? Přestože je vždy nutné posuzovat každý případ individuálně, občanský zákoník nám dává určitý návod.

Předně budou soudy vycházet z pravidel obsažených v ustanovení § 556 an. občanského zákoníku.

Výchozím principem pro posouzení právního jednání je posuzovat jej podle úmyslu jednajících, byli-li druhé straně úmysl znám či o něm musela druhá strana vědět. V jeho rámci jsou relevantní jakékoliv skutečnosti, ze kterých lze jakýmkoli prostředkem nevzbuzujícím pochybnosti dovodit skutečnou vůli jednajících. Zde přihlížíme jak k předchozímu jednání stran (k praxi stran, k průběhu smluvního vyjednávání, k vyjádřením stran atd.), tak i k jednání následnému. Zároveň při něm užíváme jazykový výklad v tom smyslu, co si jednající, resp. strany skutečně pod určitým výrazem představovaly, jaký význam s ním spojovaly. Je zcela na stranách, aby uvážily, jaký konkrétní jazyk použijí. Soudy by zde tedy měly hodnotit nejen právní jednání jako celek, ale i předchozí jednání stran, zda a v jakém významu emoji a emotikony již dříve užívaly, jakým způsobem se jim na jejich platformách zobrazují atd. Pokud soud dospěje k závěru, že strany jednaly ve srozumění, pak je tento význam rozhodující.[10]

V případě, že jednající a adresát jednali bez srozumění, je třeba zkoumat, jaký význam by právnímu jednání v konkrétní situaci přisuzoval pozorný adresát jednající v souladu s principem poctivosti. I v tomto případě zohledňujeme jazykový výklad, avšak vycházíme z obecného jazykového úzu v čase a místě perfekce právního jednání; východiskem jsou jazykové slovníky. To představuje u tohoto způsobu komunikace zásadní problém. Uživatelé často přikládají nejazykovým znakům jiný význam, než je jejich „oficiální“. V rámci normativního výkladu můžeme vycházet jen z objektivních skutečností, které byly adresátovi zřejmé, a k těm, s nimiž se seznámit nemohl, nepřihlížíme. Pokud nelze dospět k jednoznačnému závěru podle výkladových pravidel obsažených v ustanovení § 556 občanského zákoníku, užije se subsidiárně pravidlo, že se použitý výraz, připouští-li různý výklad, vyloží v pochybnostech v neprospěch toho, kdo výraz použil jako první.[11]

Je otázkou času, kdy se české soudy budou muset zabývat výkladem právního jednání, jehož součástí jsou emoji, emotikony a piktogramy. Nejazykové znaky mohou mít vliv nejen na předmluvní odpovědnost, jak bylo již dříve vyloženo, ale i na kontraktaci jako takovou. Nic nebrání tomu, aby strany pomocí tohoto způsobu komunikace uzavřely smlouvu, pokud budou dodrženy podmínky

ustanovení § 1740 an. občanského zákoníku. V případě sporu budou pak soudy vycházet z kritérií uvedených výše.

Nejazykové znaky v rámci práva trestního

S problémem nového způsobu komunikace se setkáváme i v rámci práva trestního, zejména v rámci dokazování. Zpravidla půjde o důkazy ve formě on-line komunikace, jak mezi účastníky, tak i mezi dalšími osobami. Ve věci *People v. Jamerson* se státní zástupce snažil obžalovanému dokázat účast na nelegální prostituci pomocí zpráv, ve kterých byly obsaženy emoji a emotikony. Šlo například o větu „*Týme, udělej práci snů*“ s emoji dámské boty na podpatku a balíku peněz. Podobných zpráv s různými emoji a emotikony bylo nalezeno v mobilním telefonu obžalovaného celé množství. Znalec se specializací na obchodování s lidmi vypověděl, že balík peněz a dámská bota na podpatku podporuje teorii, že šlo o byznys týkající se prostituce. V jiné zprávě obsažený emoji „koruna“ se dle něj často užívá pro označení osoby, která prostituci organizuje.[\[12\]](#)

S problematikou emoji, emotikonů a piktogramů v rámci trestního práva se již setkaly i české soudy, jak je ukázáno na případech uvedených níže. Bohužel ani v jedné věci se soud danou problematikou nezabýval hlouběji, respektive vůbec. To by mohlo být za jistých okolností považováno za pochybení soudu.

Stěžovatel v rámci své ústavní stížnosti argumentoval tím, že obecné soudy braly nedostatečný zřetel na důkazy, které se týkaly elektronické komunikace stěžovatele se spoluobviněnými, z níž je dle jeho názoru v celkovém kontextu patrné, že si vůbec nepřipouštěl, že by jeho spoluobvinění reálně plánovali spáchání závažného trestného činu. Tento závěr dovozoval mimo jiné z emotikonů obsažených v konverzaci. Ačkoli se soudy komunikací mezi spoluobviněnými zabývaly, k emotikonům nepřihlédly.[\[13\]](#) V jiné věci Ústavní soud ověřoval výpověď poškozené a stěžovatele. Stěžovatel na zprávy o zdravotním stavu poškozené reagoval slovy „co na to říct“ a „třemi smutnými smajlíky“. Na základě těchto mobilních zpráv došel soud k závěru o nezájmu stěžovatele o další informace o poškozené a o jeho chladnosti.[\[14\]](#) Ústavní soud se s piktogramem setkal i v rámci uložení pořádkové pokuty. Policejní orgán stěžovateli uložil pořádkovou pokutu na základě jeho příspěvků na sociální síti. První příspěvek představoval piktogram „vyjadřující úsměv“. Ústavní soud se měl ve věci kromě jiného zabývat i otázkou, zda tyto příspěvky splňovaly předpoklady pro uložení pořádkové pokuty, nicméně v daném případě došel pouze k závěru, že právní jednání nedosahuje potřebné intenzity pro uložení pořádkové pokuty, aniž by se jakkoli zabýval výkladem příspěvku a uvedl pouze popis piktogramu, bez jeho přesné podoby.[\[15\]](#) Z těchto případů plyne, jak je uvedeno výše, že české soudy se emoji, emotikony, piktogramy ve svých rozhodnutích nezabývají, nezkoumají jejich vliv na význam sdělení, ani neuvádějí v rozhodnutích jejich konkrétní podobu.

Závěr

S novým způsobem komunikace se budou muset soudy zabývat nejen v rámci občanského práva, ale i v rámci práva trestního. V případě výkladu právního jednání je nutné brát v potaz nejen samotný text, ale i emoji, emotikony a piktogramy k němu přiložené. Právě ony mohou změnit celý smysl sdělení. Soudy tak musí brát při výkladu právního jednání v potaz celý kontext, tedy obsah sdělení, nejazykové znaky, předchozí i následné chování stran atd.

Soudy nesmí zapomínat, že emoji, emotikon nebo piktogram může mít díky různým platformám a operačním systémům různou podobu. Proto není dostačující, pokud soud uvede v rozhodnutí například při popisu skutkového stavu pouze „(s uvedením emoji)“.[\[16\]](#) Soudy by při výkladu měly vycházet z *přesné* podoby emoji, emotikonu či piktogramu, včetně toho jak se zobrazuje konkrétní osobě. Je nedostačující, pokud soudy užijí pouze slovního popisu emoji, emotikonu či piktogramu. Je vhodné, aby v případě nejazykových znaků byly soudy inovativní a obsáhly do rozhodnutí přesnou

podobu emoji, emotikonů a piktogramů (pomocí obrázku či grafiky), nikoli jen prostý popis.

Mgr. Klára Pelclová,
advokátní koncipientka

[Trojan, Doleček a partneři, advokátní kancelář s.r.o.](#)

Na strži 2102/61a
140 00 Praha 4

Tel.: +420 270 005 533

Fax: +420 270 005 537

e-mail: info@tdpa.cz

[1] Emoji Research Team, 2015 Emoji Report [online]. Zář 2015 [cit. 19. srpna 2020]. K dispozici >>> [zde](#).

[2] Emoji Research Team, 2016 Emoji Report [online]. Listopad 2015 [cit. 19. srpna 2020]. K dispozici >>> [zde](#).

[3] GOLDMAN, Eric. Surveyinf the Law of Emojis. 1. května 2017. Santa Clara Univ. Legal Studies Research Paper. K dispozici >>> [zde](#).

[4] Rozhodnutí Herzliya Small Claims Court ze dne 24. února 2017, Dahan v. Shacharoff, 30823-08-16. K dispozici >>> [zde](#).

[5] GOLDMAN, Eric. The Israeli Chipmunk Emoji Mystery Resolved! [online]. Technology & marketing law blog,

13. ledna 2020 [cit. 19. srpna 2020]. K dispozici >>> [zde](#).

[6] Walther, J. B., D'Addario, K. P. The Impacts of Emoticons on Message Interpretation in Computer-Mediated Communication. Social Science Computer Review. 2001. svazek 19, vydání 3, s. 324-347.

[7] United States v. Christensen, 2013 U.S. Dist. LEXIS 52464 (D. Mont. Apr. 11, 2013).

[8] Apatoff v. Munich Re America Services, 2014 U.S. Dist. LEXIS 106665 (D.N.J. Aug. 1, 2014).

[9] GOLDMAN, Eric. Surveying the Law of Emojis. 1. května 2017. Santa Clara Univ. Legal Studies Research Paper. K dispozici >>> [zde](#).

[10] MELZER, Filip. In MELZER, Filip, Tégel, Petr a kol. Občanský zákoník - velký komentář. Svazek III. § 419-654. 1. vydání. Praha: Leges, 2014, s. 584-617 (§ 556, § 557).

[11] MELZER, Filip. In MELZER, Filip, Tégel, Petr a kol. Občanský zákoník - velký komentář. Svazek III. § 419-654. 1. vydání. Praha: Leges, 2014, s. 584-617 (§ 556, § 557).

[12] People v. Jamerson, 2019 Cal. App. Unpub. LEXIS 940, A153218 (Cal. App. Ct. Feb. 6, 2019).

[13] Rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 28. 1. 2020, sp. zn. I. ÚS 2964/19.

[14] Rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 7. 3. 2017, sp. zn. IV. ÚS 4175/16.

[15] Rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 30. 10. 2014, sp. zn. III. ÚS 3844/13.

[16] Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2020, sp. zn. 6 Tdo 558/2020.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv](#)

[pohledem Ústavního soudu](#)

- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)